

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060204

DOM
2015-02-06
Stockholm

Mål nr
P 2537-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-02-25 i mål P 4915-13,
se bilaga

KLAGAND

J H

MOTPARTER

1. Greenextreme AB

2. Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun

SAKEN

Bygglov för fyra vindkraftverk på fastigheten X i Sävsjö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom och Länsstyrelsens i Jönköpings län beslut den 14 november 2013 (dnr 403-5206-2013) undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Myndighetsnämndens i Sävsjö kommuns beslut den 13 juni 2013, § 59, om beviljande av bygglov för fyra vindkraftverk, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1180683

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun (nämnden) beslutade den 20 december 2012 att inte bevilja GreenExtreme AB (bolaget) bygglov för uppförande av fyra vindkraftverk på fastigheten X i Sävsjö kommun. Efter att bolaget överklagat beslutet upphävde länsstyrelsen nämndens beslut och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning. Nämnden beslutade därefter den 13 juni 2013 att bevilja bygglov för fyra vindkraftverk på X i Sävsjö kommun. Nämndens beslut om bygglov överklagades av bl.a. J H till länsstyrelsen och sedermera till mark- och miljödomstolen. Båda instanserna avslog hans överklagande. J H har nu överklagat mark- miljödomstolens dom.

I samband med beslutet om bygglov den 13 juni 2013 meddelade nämnden också försiktighetsmått enligt miljöbalken för de fyra vindkraftverken. J H har även överklagat beslutet om försiktighetsmått som handlagts i Mark- och miljööverdomstolens mål nr M 2538-14.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

J H har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva nämndens beslut om bygglov. Till stöd för sitt överklagande har J H, hänvisat till vad han anfört i tidigare instanser och därutöver tillagt bl.a. följande. Bolaget har medvetet räknat med fel variabler i ljudberäkningen vilket visar på en oseriös hantering av beslutsunderlaget. Bolaget använder tydligen så kallad ”reversed engineering” vilket är mycket tveksamt i beräkningssammanhang när man lovar att uppfylla ett gränsvärde i en ansökningsprocess.

GreenExtreme AB har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom. Till stöd för sin inställning har bolaget sammanfattningsvis anfört följande. Ärendet ska ha kommunicerats av kommunen till sakägare som fått chansen att yttra sig och överklaga. Ljudberäkningarna är gjorda enligt Naturvårdsverkets rekommendationer som är praxis i Sverige. Ljudberäkningarna är även gjorda med ett överdrivet källjud

från vindkraftverken för att bevisa att riktvärdet 40 db(A) kan klaras, och att verksamhetsutövaren kan ha friheten att välja ett antal olika vindkraftsfabrikat med olika källjud och även då klara riktvärdet 40 db(A). Klaganden nämner att det finns övriga bristfälligheter i ansökan. Inventeringar, beräkningar och utredningar är gjorda efter myndigheters krav och följer branschpraxis. Övriga bristfälligheter har bolaget inga kommentarer till eftersom de behandlar vindkraft i allmänhet.

Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom och vidhållit sitt beslut från den 13 juni 2013.

DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har denna dag även meddelat dom i mål nr M 2538-14 avseende anmälan enligt miljöbalken av vindkraftverk på fastigheten X i Sävsjö kommun.

Prövningen av ärenden om bygglov ska enligt 2 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900); PBL, syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska enligt lagrummet ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelsen utgör utgångspunkten för den lokaliseringsprövning som ska göras av bygglov utanför detaljplanelagda områden (se prop. 2009/10:170 s. 413).

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning.

Störningar för närboende m.m.

Vad gäller störningar för närboende i form av buller m.m. anser Mark- och miljööverdomstolen, i likhet med underinstanserna, att de uppgifter som lämnats i ansökan är tillräckliga för den bedömning som ska göras enligt PBL och att verksamheten inte medför betydande olägenheter för J H. Vad J H anfört om de bullerberäkningar som bolaget lämnat in med anmälan medför ingen annan bedömning.

Påverkan på naturvärden

Även vad gäller verksamhetens lokalisering delar Mark- och miljööverdomstolen underinstansernas bedömning att utredningen beträffande fladdermöss är tillräcklig. Beträffande skogshöns gör Mark- och miljööverdomstolen en motsatt bedömning.

Den fågelinventering som bolaget lämnat in består av ett e-postmeddelande, en punktrutt och GPS-karta samt två fotografier. Av e-postmeddelandet framgår att området för vindkraftspark Hylletofta besökts vid tre tillfällen. Vidare framgår att det skett observationer av tjäder och orre, orrspel av en eller eventuellt två tuppar samt av en tjäderhöna. Området bedöms ha ett normalt fågelliv och det har inte observerats någon spelplats för tjäder. E- postmeddelandet saknar dock någon form av analys eller slutsatser kring förekomsten av skogshöns. Även GPS-kartan är svårtydd och kan troligen inte heller användas av tillsynsmyndigheten eller överprövande instanser för att dra några slutsatser. Det framgår dock av såväl punktkartan som av e-postmeddelandet och fotografiet att det förekommer såväl tjäderhöna som spelande orrtuppar. Förekomst av spelplatser för skogshöns skulle kunna få betydelse för bedömningen av om lokaliseringen av vindkraftverken är lämplig. Med anledning av detta ska nämndens beslut om bygglov undanröjas och ärendet i den del som gäller skogshöns, återförvisas till nämnden för vidare handläggning.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Vibeke Sylten och Eywor Helmenius, referent, samt tekniska rådet Mikael Schultz.

Föredragande har varit David Sandberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
Enhet 3:5

DOM
2014-02-25
meddelad i
Växjö

Mål nr P 4915-13

KLAGANDE

1. A B

2. P-E B

3. J H

4. B M

5. M R

6. M R

MOTPARTER

1. Greenextrem AB

2. Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Jönköpings län beslut den 14 november 2013 i ärende nr 403-5206-2013, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för fyra vindkraftverk på fastigheten X i Sävsjö kommun.

Dok.Id 273338

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81	Kungsgatan 8	0470-560 100	0470-560 125	måndag – fredag
351 03 Växjö		E-post: mmd.vaxjo@dom.se		08:00-16:30
				-

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

BAKGRUND

Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun (nämnden) beslutade den 20 december 2012 att inte bevilja Greenextreme AB (bolaget) bygglov för uppförande av fyra vindkraftverk på fastigheten Sävsjö X. Bolaget överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Jönköpings län (länsstyrelsen) som fann att bygglov inte kunde nekas på de grunder som nämnden angett.

Nämnden beslutade den 13 juni 2013 att bevilja bygglov för vindkraftverken. Beslutet överklagades åter till länsstyrelsen som den 14 november 2013 beslutade avslå överklagandena. Länsstyrelsens beslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen av J H, A B, P-E B, B M, M R och M R.

YRKANDEN M.M.

J H yrkar att mark- och miljödomstolen ska upphäva bygglovet. Till stöd för sitt yrkande anför han i huvudsak följande.

Inget samråd har hållits med berörda grannar. Endast ett otydligt och oförståeligt samrådsunderlag har skickats ut till närmaste grannar och kommunens information har också varit bristfällig.

Ingen regelrätt fågelinventering är gjord och fladdermusinventeringen är inte tillräckligt omfattande.

Länsstyrelsen har inte sakligt kommenterat att fotomontagen endast täcker 40 % av boställena runt vindkraftparken.

Projektören har valt fel råhetsklass i sin energiberäkning vilket ger en ljuduppskattning som är felaktig. Projektören har inte angivit tillräcklig marginal för felskattning i energiberäkningen för att exempelvis klara ljudnivåer som uppstår efter slitage i mekaniska enheter.

Sävsjö kommun har angett att Hylletofta är ett opåverkat, tyst område och enligt Naturvårdsverkets riktlinjer så ska bostäder inom läge med lågt bakgrundsljud utredas extra med hänsyn till nivån 35 dB(A). Särskild hänsyn bör tas till bostäder i vindskyddade lägen. Eftersom vindstyrkan vid bostäder är lägre än vid vinkraftverket blir ljudet från anläggningen mer framträdande.

Livscykelanalys på ett vindkraftverk visar att verken håller i ca 20 år och genom detta släpper verken ut mer koldioxid än både vattenkraft och kärnkraft. Dessutom är vingarna byggda av epoxioplast där en stor ingrediens är Bisfenol A som är synnerligen farligt gift som ska fasa ut i Sverige. Vingarna eroderar eller skadas av exempelvis fåglar, fladdermöss eller jägarskott och faller ned i vattendrag och in i grundvattnet. Detta vill inte länsstyrelsen ta ställning till.

J H bifogar tretton bilagor med artiklar om olägenheter med vindkraft.

A och P-E B, B M samt **M och M R** yrkar, som det får förstås, att mark- och miljödomstolen ska, med ändring av länsstyrelsens beslut, upphäva nämndens beslut att meddela bygglov. Till stöd för sitt yrkande anför de i huvudsak följande.

Någon vindhastighetsutredning på den aktuella platsen har aldrig presenterats som visar att platsen är intressant ur energisynpunkt. En livscykelanalys borde gjorts tidigt i processen.

Inventeringen av fladdermöss och fåglar är undermålig. Inventerarna står i beroendeställning till beställarna. Ett tecken på detta är att våtmarker undviks vid inventeringarna. I fladdermusinventeringen går att utläsa att inventerarna varit minst en kilometer från Redeby mad, som är en känd rastplats för migrerande fågel och fladdermusarter. Redeby mad ligger ca en kilometer från närmaste verk.

Ingen fågelinventering har gjorts. Bara en hönsfågelinventering.

Ingen hänsyn har tagits till våtmarker där fågel- och fladdermuspopulationen är som störst.

Fladdermusinventeringen är översiktlig. Den säger i princip att här finns minst sju arter. Detta betyder att det är ett av de artrikaste områdena i Småland. Området kan innehålla många fler arter.

Den samlade bedömningen är att vindparken torde strida mot 2 kap 2 § PBL samt 3 kap 1 § MB eftersom miljöpåverkan blir större än miljövinsten. En vindpark på platsen medför inte god hushållning, något en vindhastighetsundersökning och livscykelanalys hade visat. Platsen är även olämplig på grund av den känsliga fågel- och fladdermusfaunan.

Då vindkraft är en miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap 1 § MB ska en miljökonsekvensbeskrivning samt samråd enligt 6 kap 4 § MB genomföras med de som kan antas bli särskilt berörda. Detta har inte gjorts.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen vill inledningsvis informera om att frågan i detta mål är vindkraftverkens förenlighet med bestämmelserna i plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Bedömningar av vindkraftverkens miljöpåverkan under verkens livcykel prövas därför inte inom ramen för detta mål. Inte heller prövas om miljövinster är större eller mindre än miljöförlusterna. Mark- och miljödomstolen vill även informera om att parallellt med detta mål avgörs mål M 4920-13, vilket avser överklagande av ett anmälningsärende enligt miljöbalken (1998:808), MB, avseende de fyra vindkraftverken.

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Området för de fyra vindkraftverken omfattas inte av någon detaljplan eller områdesbestämmelser. Området omfattas inte heller av något riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken eller något annat skyddat område.

I Översiktsplanen 2012 för Sävsjö kommun (antagen 23 april 2012) pekas två lämpliga områden ut för vindkraftetablering. Det nu aktuella området sammanfaller inte med dessa områden.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att samråd skett om de fyra vindkraftverken. Den brist på samråd som anförs av de klagande är inte av det slag att bygglovets ska återförvisas.

Enligt bestämmelserna i 9 kap 31 § PBL ska bygglov ges för åtgärder som inte strider mot områdesbestämmelser, inte förutsätter planläggning eller uppfyller de krav som följer av 2 kap PBL. Vid ärenden om bygglov ska byggnadsverk utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bland annat naturvärdena på platsen. Någon miljökonsekvensbeskrivning krävs inte enligt PBL i detta fall.

De landskapsbildmässiga värdena har enligt domstolens bedömning inte sådan styrka att lokaliseringen ska anses olämplig. Vad klaganden anfört om brister i fotomontaget föranleder ingen annan bedömning.

I fråga om områdets karaktär som särskilt tyst eller opåverkat område gör domstolen samma bedömning som länsstyrelsen och tillägger dessutom att den kartläggning som länsstyrelsen genomfört baseras på kända bullerkällor och att alla områden i kartläggningen under 40 dB(A) enligt domstolens uppfattning inte kan jämföras med "tysta opåverkade områden". Området är därför inte av den karaktären att 35 dB(A) bör gälla som riktvärde för buller för vindkraft enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Vad klaganden anfört i denna del föranleder ingen annan bedömning. Det av nämnden förelagda begränsningsvärdet om 40 dB(A) är således en tillräcklig begränsning för att olägenhet av väsentlig betydelse inte ska uppstå. Domstolen anser att det är fullt möjligt för bolaget att innehålla det förelagda begränsningsvärdet. Vad klagandet anfört om brister i beräkningsunderlaget föranleder ingen annan bedömning.

En fladdermusinventering har utförts. Inventeringen visar att det öster (Mossaryd) och väster (Hylletofta by) om den planerade parken finns miljöer som hyser arter som i högre grad än andra fladdermusarter drabbas av olyckor vid vindkraftverk. Enligt Naturvårdsverkets rapport 6467 Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss (november 2011) är dessa högriskarter mer eller mindre anpassade för jakt i fria luften eller åtminstone flera meter från träd och andra hinder. Vidare är i stort sett alla fladdermusarter som påträffats i Sverige skyddade enligt Artskyddsförordningen (2007:845). Av artskyddsförordningen framgår bland annat att det är förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser. Inventeringen har dock inte påvisat förekomst av sträckande fladdermöss mellan Hylletofta och Mossaryd och inte heller har förekomst av yngelkoloni påvisats i området där verken avses placeras. Enligt mark- och miljödomstolen har det i målet inte framkommit att ett uppförande av vindkraftverken kommer skada eller förstöra fladdermössens fortplantningsområden eller viloplatser. Nämnden har även i anmälningsärendet enligt miljöbalken förelagt bolaget att göra en särskild uppföljning av verkens påverkan på fladdermöss efter uppförandet.

Bolaget har även låtit utföra en inventering av orre och tjäder. Inventeringen har brister, vilket även länsstyrelsen konstaterat i sitt beslut. Orre och tjäder är, liksom fladdermössen, skyddade enligt artskyddsförordningen. Mark- och miljödomstolen konstaterar emellertid att det i målet inte framkommit att det skulle finnas några kända spelplatser för orre eller tjäder i området. Förekomst av enstaka spelande individer, vilket inventeringen påvisat, är enligt domstolen vad som normalt och typiskt för biotopen kan påräknas i det aktuella området. Någon negativ påverkan på populationsnivå kan därför inte förväntas. Underlaget får därför anses tillräckligt för att ligga till grund för prövning. Enligt domstolens bedömning utgör de konstaterade naturvärdena inte tillräckliga skäl för att lokaliseringen ska anses olämplig.

Mark- och miljödomstolen delar även i övrigt länsstyrelsens bedömning. Vindkraft-etableringen strider inte mot bestämmelserna i PBL. Vad de klagande anför ändrar inte domstolens bedömning. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 18 mars 2014. Prövningstillstånd krävs.

Anders Enroth

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Målet har handlagts av beredningsjuristen Helena Lagstrand.